

6. Łubin wąskolistny

Uwagi ogólne

Aktualnie Krajowy rejestr zawiera 34 odmiany łubinu wąskolistnego: 2 o niesamokończącym typie wzrostu i wysokiej zawartości alkaloidów, 27 odmian o niesamokończącym typie wzrostu z niską zawartością alkaloidów oraz 5 o samokończącym typie wzrostu i niskiej zawartości alkaloidów. Do najważniejszych cech różniących odmiany łubinu wąskolistnego należą: długość okresu wegetacji, barwa i cechy jakościowe nasion, typ wzrostu oraz barwa kwiatów i liści. W większości są to odmiany wyhodowane w Polsce. Większość odmian z Krajowego rejestru badano w doświadczeniach PDO, realizowanych ze środków budżetowych. Podobnie jak w latach ubiegłych w celu poszerzenia informacji o badanych odmianach opracowanie zostało wzbogacone o dane z ZDOO Marianowo i SDOO Krzyżewo, z sąsiedniego województwa podlaskiego oraz średnie wyniki plonowania odmian z kraju.

Wyniki doświadczeń

Plonowanie odmian łubinu wąskolistnego w 2024 roku w stosunku do roku ubiegłego było na nieco niższym poziomie. W roku bieżącym, w przeprowadzonych doświadczeniach, najwyższe plony łubinu wąskolistnego zebrano w SDOO Krzyżewo. Wśród odmian o niesamokończącym typie wzrostu we wszystkich miejscowościach wysoko plonowały odmiany Bolero i Roland. Analiza ostatniego trzylecia wykazała, iż stabilnością plonowania wykazały się: Bolero, Roland, Agat i SM Orion. W ostatnim dwuleciu wysokim plonowaniem wyróżniła się odmiana SM Kastor.

W minionym sezonie najwyższą masą tysiąca nasion (MTN) cechowało się: Bolero, a najniższą (MTN) osiągnęły odmiany Dalbor, SM Cyrkon i SM Filemon.

Tabela 1.

Łubin wąskolistny. Odmiany badane. Rok zbioru: 2024

Lp.	Odmiana	Kod kraju pochodzenia	Rok wpisania do Krajowego rejestru *	Rok włączenia do LOZ	Hodowca (jednostka prowadząca hodowlę zachowawczą lub dla odmian zagranicznych krajowy przedstawiciel)
odmiany niesamokończące					
1.	Dalbor	PL	2011		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
2.	Salsa	PL	2015		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
3.	Bolero	PL	2016	2019	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
4.	Roland	PL	2017	2020	„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
5.	Agat	PL	2019	2021	„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
6.	Bazalt	PL	2019		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
7.	Swing	PL	2019		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
8.	Zorba	PL	2021		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
9.	SM Orion	PL	2022		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
10.	Pogo	PL	2023		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
11.	SM Kastor	PL	2023		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
12.	SM Tales	PL	2023		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
13.	SM Cyrkon	PL	2024		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
14.	SM Filemon	PL	2024		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
odmiany samokończące					
15.	Regent	PL	2009		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
16.	Homer	PL	2018		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin

*- według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do Krajowego rejestru w Polsce”

Tabela 2.

Łubin wąskolistny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2024

Miejscowość	SDOO Wróćkowo woj. warmińsko- mazurskie	SDOO Krzyżewo woj. podlaskie	ZDOO Marianowo woj. podlaskie
Kompleks rolniczej przydatności gleby	żytni dobry	żytni bardzo dobry	żytni bardzo dobry
Klasa bonitacji gleby	IV a	IV a	IV a
pH gleby w KCl	6,5	6,4	6,4
Przedplon	pszenica jara	pszenica ozima	pszenica jara
Data siewu	08.04.	09.04.	03.04.
Obsada nasion (szt./m ²)	100; 120	100; 120	100; 120
Data zbioru	20.07.	23.07.	19.07.
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	-	18	15
P₂O₅ (kg/ha)	30	36	30
K₂O (kg/ha)	50	103	125
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (nazwa)	Maxim 25 FS		
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Boxer 800 EC (1,5l) + Wing P 462,5 (2,5l)	Boxer 800 EC (2l) + Stomp Aqua 455 CS (2l)	Stomp Aqua 455 CS (2l); Krum 800 EC (3l); Fusilade Forte 150 EC (1,7l)
Insektycyd (nazwa, dawka/ha)	Mospilan 20 SP (0,2kg)	Mospilan 20 SP (0,2kg)	-
Inne zabiegi			
Inne zabiegi (nazwa)	Nitragina	Nitragina	Nitragina

Tabela 3.

Łubin wąskolistny. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2024

Lp.	Wyszczególnienie	Wróćkowo	Krzyżewo	Marianowo
1.	Termin początku kwitnienia (data)	31.05.	01.06.	27.05.
2.	Termin dojrzałości technicznej (data)	12.07.	17.07.	12.07.
3.	Wysokość roślin (cm)	41	47	30
4.	Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia (skala 9°)	9	9	9
5.	Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	9	9	9
6.	Masa 1000 nasion (g)	134,6	135,2	110,7
7.	Wilgotność nasion podczas zbioru (%)	13,5	14,2	13,6
8.	Choroby – Antraknoza (skala 9°)	9	9	9
9.	Plon nasion (przy wilgotności 14%) dt/ha	19,8	31,2	5,5

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2024
przy wilgotności nasion 14%

Lp.	Odmiana	Wrócićkowo	Krzyżewo	Marianowo	średnia z miejscowości	średnia z kraju wg COBORU
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>		<u>19,8</u>	<u>31,4</u>	<u>6,0</u>	<u>19,1</u>	<u>21,8</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>						
1.	Dalbor	77	100	110	96	98
2.	Salsa	82	97	59	79	96
3.	Bolero	135	103	149	129	106
4.	Roland	121	104	123	116	106
5.	Agat	110	104	87	100	110
6.	Bazalt	98	99	75	91	96
7.	Swing	75	106	93	91	81
8.	Zorba	70	105	83	86	95
9.	SM Orion	92	106	119	106	105
10.	Pogo	93	95	113	100	102
11.	SM Kastor	135	95	137	122	103
12.	SM Tales	97	105	98	100	99
13.	SM Cyrkon	118	90	72	93	101
14.	SM Filemon	97	95	95	96	101
<i>odmiany samokończące</i>						
15.	Regent	90	98	102	97	102
16.	Homer	108	96	86	97	99
Liczba doświadczeń		-	-	-	3	22

Wzorzec w 2024 roku – średnia z wszystkich odmian

Tabela 5.

Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2024; 2023; 2022
przy wilgotności nasion 14%

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Lata				
			2024	2023	2022	2023-2024	2022-2024
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>			<u>19,1</u>	<u>20,7</u>	<u>19,4</u>	<u>19,9</u>	<u>19,7</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>							
1.	Dalbor	3	96	85	93	91	91
2.	Salsa	3	79	88	90	84	86
3.	Bolero	3	129	118	109	124	119
4.	Roland	3	116	108	110	112	111
5.	Agat	3	100	114	104	107	106
6.	Bazalt	3	91	104	99	98	98
7.	Swing	3	91	101	99	96	97
8.	Zorba	3	86	91	98	89	92
9.	SM Orion	3	106	100	122	103	109
10.	Pogo	2	100	99	-	100	-
11.	SM Kastor	2	122	110	-	116	-
12.	SM Tales	2	100	106	-	103	-
13.	SM Cyrkon	1	93	-	-	-	-
14.	SM Filemon	1	96	-	-	-	-
<i>odmiany samokończące</i>							
15.	Regent	3	97	106	97	102	100
16.	Homer	3	97	101	107	99	102
Liczba doświadczeń			3	3	4	6	10

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian

Tabela 6.

Łubin wąskolistny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2024; 2022-2024

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wysokość roślin (cm)		Początek kwitnienia (kolejny dzień roku)		Dojrzałość techniczna (kolejny dzień roku)		Masa 1000 nasion (g)	
			2024	2022-2024	2024	2022-2024	2024	2022-2024	2024	2022-2024
<u>Wzorzec (skala 9°)</u>			<u>39</u>	<u>46</u>	<u>151</u> <u>30.05.</u>	<u>158</u> <u>06.06</u>	<u>194</u> <u>12.07.</u>	<u>200</u> <u>18.07.</u>	<u>126,6</u>	<u>119,6</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>										
1.	Dalbor	3	-2	-3	0	-1	-1	-1	-15,9	-12,5
2.	Salsa	3	3	2	0	0	0	0	1,2	-3,9
3.	Bolero	3	0	0	1	0	2	0	34,2	18,8
4.	Roland	3	1	1	-2	-2	-1	-1	5,0	3,0
5.	Agat	3	1	0	1	1	2	1	3,2	6,1
6.	Bazalt	3	4	4	3	2	2	0	5,7	-0,8
7.	Swing	3	1	0	3	1	3	2	5,5	-0,5
8.	Zorba	3	-3	-1	0	0	-1	-1	8,5	2,1
9.	SM Orion	3	1	2	-1	-1	0	0	2,7	1,4
10.	Pogo	2	2	-	-1	-	-1	-	1,2	-
11.	SM Kastor	2	2	-	0	-	1	-	-7,4	-
12.	SM Tales	2	-1	-	0	-	0	-	3,3	-
13.	SM Cyrkon	1	0	-	0	-	-1	-	-19,9	-
14.	SM Filemon	1	-2	-	0	-	-1	-	-12,7	-
<i>odmiany samokończące</i>										
15.	Regent	3	1	1	-1	-1	-1	-2	-9,1	-12,2
16.	Homer	3	-6	-6	-1	-1	-2	-1	-5,4	-3,2
Liczba doświadczeń			3	11	3	11	3	11	3	11

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian

**Charakterystyka odmian łąbinu wąskolistnego wpisanych do Krajowego rejestru
w sezonie wegetacyjnym 2024 na podstawie Listy Opisowej Odmian COBORU
(odmiany badane w doświadczeniach regionalnych)**

SM CYRKON

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion duży, plon białka dość duży. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin dość wczesny, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania dobra. Odporność na fuzaryjne wędnięcie i na antraknozę – średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem dość mały. Masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość duża, alkaloidów bardzo mała, włókna surowego średnia. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

SM FILEMON

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion duży, plon białka dość duży. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin dość wczesny, okres kwitnienia dość krótki. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania dobra. Odporność na fuzaryjne wędnięcie – średnia, na antraknozę – dość duża. Udział roślin zielonych przed zbiorem dość mały. Masa 1000 nasion mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość duża, alkaloidów mała i włókna surowego średnia. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².